

Assemblea General de la Societat Catalana de Pedagogia (20 de juny de 2018)

Empar Garcia, Carme Rider, Martí Teixidó i Carles Cereceda

Assemblea ordinària

L'Assemblea va tenir un caràcter d'assemblea ordinària, on es van tractar els temes habituals: lectura i aprovació de l'acta de l'assemblea anterior, memòria d'activitats del curs 2017-2018, proposta de socis emèrits, coneixement i ratificació de nous socis (personals o institucionals), informe econòmic de tresoreria però va tenir també un caràcter d'assemblea extraordinària, ja que es va procedir a l'aprovació de la reforma dels Estatuts de la Societat. És interessant constatar que la Societat ha passat de 140 a 185 socis durant el curs 2017-2018.

Assemblea extraordinària: aprovació dels nous Estatuts

Com havia anunciat el president en la convocatòria prèvia, calia actualitzar els Estatuts al desenvolupament de les activitats de la SCP dels darrers anys i harmonitzar-los segons les indicacions de l'IEC donades a la Comissió de Societats Filials (27 de febrer de 2018). El nou text havia estat acordat prèviament en Junta de Govern (9 de maig de 2018) i s'havia sotmès prèviament al pronunciament dels socis per via telemàtica.

Després de la presentació del nou text i de quins havien estat els resultats de la consulta telemàtica, l'Assemblea els va aprovar sense cap vot en contra.

Modificacions rellevants que s'introdueixen

Redefinició de les finalitats de la SCP, *articulació* de la Junta de Govern entre els càrrecs de govern fixats per l'IEC i les vocalies que recullin la participació d'agrupacions territorials i dels equips de recerca actius, *diversificació* dels socis en personals i institucionals, *establiment del sistema de votació* presencial, delegat en un altre soci i a distància (correu postal o votació electrònica). *Durada dels càrrecs de gestió* de quatre anys renovables consecutivament una sola vegada.

Es poden consultar els nous Estatuts a la pàgina web següent: <http://blogs.iec.cat/scp/wp-content/uploads/sites/13/2018/06/SCP-reforma-estatuts-2018-.pdf>.

Declaració «L'escola catalana, avui plurilingüe»

El president de la SCP va presentar aquesta Declaració, que havia estat aprovada prèviament per la Junta (9 de maig de 2018) i que té per finalitat «oferir als centres educatius, AMPA, consells escolars, entitats educatives i partits polítics un instrument amb fonamentació científica que els permeti explicar a les famílies, i a la ciutadania en general, el model d'escola catalana, avui plurilingüe. Les persones i entitats s'hi podran adherir».

En la mateixa portada de la presentació es diu: «D'aquest document, se'n podran derivar adaptacions de format, disseny o contingut en funció del col·lectiu destinatari».

La declaració es pot consultar a la pàgina web:

<http://blogs.iec.cat/scp/2018/06/12/declaracio-escola-catalana-avui-plurilingue-adhesions/>

Arribats a aquest punt es va generar un ampli debat sobre el document. La preocupació més generalitzada era la de ser fidels als avenços en defensa de l'escola catalana en llengua i continguts que s'havien plasmat en la Llei de normalització lingüística del 1983 o en la Llei de política lingüística del 1998 i en actuacions com el

Pla d'Immersion, promogut pel Departament d'Ensenyament i aplicat progressivament (iniciat el 1983 i generalitzat el 1992-1993) per donar resposta a la necessitat d'afavorir l'aprenentatge de la llengua catalana per part de tots els alumnes que no la tenien com a llengua familiar i garantir un bon domini del català i del castellà, per part de tots els alumnes, en finalitzar l'escolaritat obligatòria.

La necessària incorporació de nous coneixements en neurociència que il·lustren sobre les connexions neuronals impulsades per l'aprenentatge de diferents llengües, els canvis en didàctica de les llengües, la necessitat de respondre al context social i lingüístic del nostre país, l'augment d'alumnes que parlen llengües molt diverses, així com les noves orientacions aparegudes en el Marc europeu comú de referència per a les llengües del Consell d'Europa (2002), i la necessitat de preparar els nostres alumnes per viure en un món molt globalitzat no ens han de fer ignorar la necessitat i complexitat de l'aprenentatge de la llengua pròpia de Catalunya, al costat de les altres llengües amb un nombre molt més gran de parlants i protegides per governs i institucions que els donen molt de suport.

També es fa palès com cal establir ponts amb les Illes Balears i altres comunitats que tenen el català com a llengua pròpia i que també han de garantir un bon nivell del castellà, de l'anglès i la possibilitat d'una altra llengua (més fàcilment romànica) per part dels seus alumnes, al llarg de l'escolaritat.

Des de la Mesa, es van recollir els comentaris, amb el compromís d'analitzar-los i valorar-los amb més calma, ja que el temps i el cansament de la jornada no permetien veure amb tranquil·litat si calia introduir algun canvi.

Parlament del president a l'Assemblea

Quedava un darrer punt de l'ordre del dia: el parlament del president que, per raó de temps, no va poder ser llegit durant l'acte però que va ser publicat a la web de la Societat i que reproduïm a continuació, donada la seva rellevància tenint en compte els fets ocorreguts a diferents escoles de Catalunya des de la votació sobre el procés d'independència, l'octubre del 2017 (1-O 2017), i el ressò que van tenir en els mitjans de comunicació.

Contribució de la pedagogia. Activitat científica, prospectiva i aportació d'instruments a l'educació. Coneixement social

La pedagogia és a l'educació com la medicina és a la salut o l'enginyeria a la construcció de màquines i sistemes automàtics. Sembla una evidència reconeguda, per a la medicina i l'enginyeria sí, però no per a la pedagogia. Tots eduquem, efectivament, com tots hem de tenir cura de la salut o conduïm un automòbil, potser la màquina complexa més usual. Si sentim dolor o ens falla la màquina, acudim a professionals entesos. Si no estem contents de l'educació escolar (motivació dels alumnes, resultats d'aprenentatge, casos d'assetjament, deures escolars, dispositius mòbils), parla tothom, tot ciutadà hi diu la seva o els docents esperen la contribució de professionals experts (psicòlegs, sociòlegs, periodistes, escriptors, policies, metges). I quina sort que se'n parla, dels desajustaments de l'educació, a la televisió, a la ràdio, als periòdics..., i quina mala sort que després de tanta imatge, tanta paraula o tanta lletra quedem com estàvem.

Insistirem que la pedagogia s'ha de situar en la seqüència R+D+I. En un primer temps de recerca ha d'aplegar coneixement de ciències que han estudiat l'educació o aporten fonamentació. La pedagogia comença integrant aportacions de diverses ciències per explicar la complexitat que no pot explicar unilateralment cap d'elles. El desenvolupament de la pedagogia, el segon temps, comporta elaborar instruments (escales, pautes, rúbriques, proves de contrast) i normes d'acció amb criteris per ajustar la decisió a cada context. La pedagogia és ciència normativa i empírica que ha de guiar la pràctica i s'ha de verificar amb criteris clars (funcionalitat, eficàcia, eficiència, optimització). La pràctica i verificació no són de laboratori sinó en la diversitat de situacions d'aprenentatge i de context social i econòmic. Aquest és el tercer temps, la innovació que ho és en la mesura que els professionals milloren les seves pràctiques i els processos d'aprenentatge dels alumnes. La innovació s'ha de fer, doncs, en diàleg amb els professionals i són ells els qui donen validesa a les aportacions pedagògiques si es van generalitzant.

Encara hi ha qui veu la pedagogia com a innecessària. Efectivament, és innecessària en un ensenyament selectiu on els docents solament tenen com a referència els resultats d'aprenentatge i l'accés d'alumnes a estudis superiors. Amb tot, solament si són

professionals amb una cultura àmplia transferiran el gust pel coneixement fent deixebles. En el passat, grans erudits podien ensenyar sense pedagogia a alumnes amb bones capacitats per a l'aprenentatge. La pedagogia científica es va desenvolupar quan Kilpatrick, Claparède, Montessori, Decroly, Dottrens, Cousinet i tants d'altres van dissenyar mètodes i instruments per a l'aprenentatge per a tots els alumnes, inclosos els discapacitats i fent aprenentatge en grup sense classificació competitiva.

Veiem com avui s'ha generalitzat la invocació de la innovació per millorar l'educació escolar. Si no ens guiem per tantes aportacions que han fet pedagogues i pedagogs al segle xx, farem moltes marrades. Anem a voltar per altres països a cercar l'herba miraculosa, apleguem grans informes, fem presentacions d'impacte i així retornem una consciència mítica, no científica, per sortir del malestar. Més aviat ens cal una actitud prospectiva a partir de la nostra realitat local, coneixent, això sí, les tendències i oportunitats de la societat global.

Hem anat orientant l'activitat de la Societat Catalana de Pedagogia superant el model de cartell: convidar un personatge d'impacte que atregui gran audiència. Hem identificat temes o assumptes necessaris que cal reorientar. El procediment és fer una obertura pública del tema convidant a participar-hi persones, grups o entitats que hi estan relacionades i suggerir la configuració d'un equip de recerca que pugui fer una elaboració pedagògica. També en actes públics es presenten les elaboracions ja fetes i així s'incorporen nous membres. Procurem que els socis estiguen ben informats, avui a través del web i de comunicacions electròniques. Volem convidar-vos a ser actius en allò en què sou estudiosos, incorporant-vos a un equip o iniciar-lo, i demanar-vos a tots fer difusió directa dels actes i activitats entre col·legues i professionals que coneixeu. Així mateix, hem d'incorporar a la SCP nous pedagogs i pedagogues que estan en plena activitat professional.

Una altra línia d'activitat és aportar coneixement pedagògic a la ciutadania, coneixement sobre l'educació i l'ensenyament amb consistència científica. Són les declaracions que fem davant de determinades situacions de confrontació ideològica o política procurant aportar llum (il·lustració) per tal que les opcions ideològiques lliures puguin tenir en compte el coneixement. Així ho vàrem fer l'any 2011 amb la declaració de la Societat Catalana de Pedagogia (SCP), filial de l'Institut d'Estudis Catalans, en

relació amb les bases científiques, pedagògiques i socials de l'escola catalana i la immersió lingüística i el 2018 ho fem sobre l'escola catalana, ara plurilingüe. L'any 2017 vàrem fer conjuntament amb el Col·legi de Pedagogs de Catalunya la declaració social per la pedagogia. Així mateix hem atès els encàrrecs o invitacions per a aportacions pedagògiques a: *Qüestions d'estat* (Òmnium-IEC, 2013), *Ara és demà* (Consell Escolar de Catalunya, 2017), *Catalunya i futur* (Institut d'Estudis Catalans, 2017), actualització dels Premis Baldori Reixac (Fundació Carulla, 2016), proposta pedagògica operativa per a la remodelació de la Masia del Tibidabo (MIAS Architects).

Les declaracions són accions molt compromeses amb la societat en un doble sentit. D'una banda, ens sentim compromesos a participar per deontologia des de les ciències socials, com a deure. De l'altra, hem de fer pública una posició amb fonament científic que pugui contribuir a abraçar diverses posicions, generalment contraposades, però que evidenciï desviacions per error o per interès. Un fet recent, encara actual, que demana un informe o dictamen pedagògic és la investigació de professors als quals se'ls inculpa d'adoctrinament. En aquest cas, calia fer pública una interpretació pedagògica, amb coneixement de les situacions escolars, i calia fer-ho immediatament perquè la ciutadania ho tingués en consideració. Vaig donar una resposta, personal en aquest cas, com a pedagog en un article publicat al diari *El Punt Avui+*, dilluns, 2 d'octubre, a l'institut, en què feia observar que tractar de la violència de l'1-O amb alumnes de secundària era necessari alhora que delicat en instituts on hi ha a prop una residència de policies amb famílies. Justament s'investiga professors que van voler salvar la situació de malfiança o de vergonya que es produeix entre els mateixos alumnes adolescents, explicable des de la psicologia. La denúncia més aviat enverina i els jutjats haurien de demanar un informe pedagògic, com demanen el d'un metge forense o el d'un peritatge d'enginyer, segons els casos.

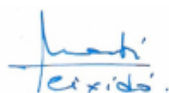
La institució escolar (escola, col·legi o institut) ha de respondre a la realitat del seu entorn. Avui, les tecnologies de la informació i comunicació ens permeten fer xarxes entre escoles de qualsevol punt de la Terra i això té un valor immens si tenim clara la intenció pedagògica. Això no treu que hem de començar per les xarxes d'escoles de proximitat. D'una banda, professionals d'escoles o instituts d'un mateix entorn poden contrastar i aprofundir en anàlisis, propostes i experiències de manera directa i

presencial amb visites recíproques i enregistraments audiovisuals directes, no editats, on solament plantejant les qüestions ja s'avança en comprensió i, per tant, en decisió per a l'acció. Però volem fer pensar en una altra xarxa. Cada escola, cada institut ha de fer xarxa amb el seu entorn immediat: amb la biblioteca, amb l'ateneu de barri o l'associació de veïns; amb el grup de teatre, de música, coral, l'agrupament escolta, el club d'esplai o club esportiu; amb la colla castellera o gegantera, el grup de diables o esbart dansaire; amb amics de la bici, amics del museu o el centre excursionista... Els docents ho han de conèixer bé, parlar-ne amb els alumnes per activar els seus interessos. L'institut, col·legi o escola pot fer alguna activitat interessant conjunta amb alguns grups i alhora contribuir a la cultura ciutadana i a la cohesió social. Aquesta és la primera xarxa d'una escola o institut que respon a la vida dels alumnes i les altres xarxes es construeixen a sobre d'aquesta.

Cloc aquesta intervenció, dilectes sòcies i socis.

Afinem l'aportació de la pedagogia com a ciència per contribuir a l'educació. Vegeu si podeu contribuir directament en un grup de treball o recerca. I en tot cas, estiguen atents a les activitats i difoneu-les entre els professionals coneguts i institucions de les quals formeu part. Convideu joves professionals a incorporar-se a la Societat Catalana de Pedagogia per a un relleu necessari en persones i en pensament pedagògic.

SCP-IEC, Barcelona, 20 de juny de 2018

Martí Teixidó i Planas
Societat Catalana de Pedagogia
president